

فهرست مطالب:

.....مقدمه:

..... معرفی استعداد تحصیلی در آزمون دکتری

..... بخش اول: درک مطلب

..... بخش دوم: استدلال منطقی

..... بخش سوم: تحلیلی

..... بخش چهارم: کمی

..... بخش پنجم: نمونه سوالات و پاسخ‌های تشریحی آزمون استعداد تحصیلی

مقدمه

شما در آزمون درس استعداد تحصیلی باید به ۳۰ سوال در مدت زمان ۶۰ دقیقه پاسخ دهید. به عبارتی برای پاسخ گویی به هر سوال این آزمون، شما ۲ دقیقه زمان دارید. نکته مهم این است که لزومی ندارد به همه سوالات پاسخ دهید، حتی بسیاری از رتبه های برتر کنکور در سالیان گذشته نیز همه سوالات استعداد تحصیلی را پاسخ نداده اند و آنهایی که همه سوالات را پاسخ داده اند نیز، پاسخ صحیحی به همه سوالات نداده اند. به خاطر داشته باشید در کنکور، پاسخ صحیح به سوالات محدود بر پاسخ های نادرست به سوالات زیاد ارجحیت دارد.

بنابراین لازم است شما برای پاسخگویی به سوالات این بخش اولویت بندی داشته باشید. اولویت بندی شما می تواند بر حسب توانایی تان در پاسخ گویی به سوالات بخش های مختلف استعداد تحصیلی باشد که در خلال مطالعه بدان پی برده اید. بدین صورت که ابتدا به سوالات بخش هایی که بدان ها تسلط دارید، پاسخ گفته و زمان بیشتری به آنها اختصاص دهید و سپس به پاسخ گویی به سوالات سایر قسمت ها پردازید. اما به صورت کلی می توان گفت اغلب اوقات و برای اغلب داوطلبان، پاسخ گویی به سوالات بخش های درک مطلب و استدلال منطقی ساده تر بود و ۱۵ سوال این دو بخش نمره آورتر هستند و بخش عمده ای از درصد کسب شده توسط شما را تشکیل می دهند. بنابراین توصیه می شود برای سوالات دو بخش اول یعنی درک مطلب و استدلال منطقی زمان بیشتری اختصاص دهید.

توجه داشته باشید که اگرچه تمرکز و برنامه ریزی اصلی شما برای پاسخ دادن به تست های این درس باید بر ۱۵ سوال اول آزمون استعداد تحصیلی باشد، اما بخش دوم را نباید حذف کرد. زیرا پاسخ صحیح به ۱۰ سوال از ۱۵ سوال درک مطلب و استدلال منطقی (یا احتساب پاسخ های نادرست احتمالی)، باعث می شود که درصد کسب شده در درس استعداد تحصیلی نقطه ضعف در کارنامه شما نباشد، اما پاسخ صحیح به ۱۲ سوال نقطه قوت شما بوده و تاثیر خوبی در رتبه و تراز شما خواهد داشت.

با توجه به آن چه که گفته شد، به نظر می رسد برای ۸ سوال درک مطلب می توان به جای ۱۶ دقیقه (۲ دقیقه به ازای هر تست)، ۲۰-۲۵ دقیقه زمان گذاشت، زیرا پاسخ گویی دقیق به این بخش معمولاً زمان بیشتری می طلبد. اما در بخش منطقی به ازای هر ۷ سال می توان در همان حدود، یعنی چیزی برابر با ۱۵ دقیقه زمان گذاشت. زمان باقی مانده بستگی به توانایی شما به بخش های مختلف اختصاص خواهد یافت.

برخی اساتید مطرح Gmat معتقد هستند که روال پاسخ گویی به سوالات بهتر است این گونه باشد:

۱- همه سوالات درک مطلب در مدت زمان ۲۰-۲۵ دقیقه

۲- همه سوالات استدلال منطقی در مدت زمان ۱۵ دقیقه

۳- اولین ۴ سوال تحلیلی (که همان طور که پیش از این اشاره شد، عموماً ساده تر از ۴ سوال دوم است) با صرف زمان ۸ دقیقه

۴- اولین سوال کمی (تست هوش) با در نظر داشتن زمان ۲ دقیقه

۵- دو سوال پایانی محاسباتی با زمان ۵ دقیقه (این دو سوال بسیار ساده است و تنها دانش ریاضی لازم برای آن ضرب، تقسیم، تفریق و جمع است)

*احتمالاً زمان شما در اینجا به پایان می رسد، اما اگر فرصت داشتید، روند ذیل را در پیش گیرید:

۶- معمولاً از ۴ سوال مقایسه ای و حل مساله، ۲ سوال ساده مطرح می شود. اگر زمان کافی داشتید، با نگاهی سریع سعی کنید دو سوال ساده را پیدا کنید و پاسخ دهید.

۷- بازگشت به ۴ سوال تحلیلی

*توجه: برای حل سوالات کمی دشوار و وقت گیر، هرگز زمان نگذارید، حتی اگر در حل تست های کمی توانایی خوبی دارید. چون علاوه بر این که زمان در آزمون اهمیت بالایی دارد، نمره همه سوالات یکسان است و اهمیتی ندارد شما به کدام سوال پاسخ صحیح داده باشید.

معرفی استعداد تحصیلی در آزمون دکتری

استعداد تحصیلی در همه رشته‌ها به ترتیب از چهار بخش زیر تشکیل شده است که سه بخش اول کیفی بوده و تنها یک بخش به سوالات کمی اختصاص دارد:

۱- درک مطلب

۲- استدلال منطقی

۳- تحلیلی

۴- کمی

تعداد سوالات بخش‌های مختلف آزمون طبق آخرین تغییرات به شرح زیر است:

- در بخش درک مطلب با دو متن که از هر یک ۴ تست مطرح شده است، مواجه خواهید شد.
- در بخش استدلال منطقی با ۷ تست مجزا روبرو خواهید شد.
- بخش تحلیلی دارای دو مجموعه ۴ سواله (در مجموع ۸ تست) است که در اکثر آزمون‌ها مجموعه اول ساده و مجموعه دوم دشوار بوده است.
- بخش کمی شامل چهار بخش و دارای ۷ تست است: ۱ سوال هوش، ۱ سوال مقایسه‌ای، ۳ سوال حل مساله و ۲ سوال محاسباتی.

ترتیب	ماهیت سوالات	تعداد بخش‌ها	تعداد سوالات
بخش اول	درک مطلب	۲ متن	۸ سوال
بخش دوم	استدلال منطقی	۷ متن کوتاه	۷ سوال
بخش سوم	تحلیلی	۲ بخش	۸ سوال
بخش چهارم	کمی	۴ بخش (هوش، مقایسه‌ای، حل مساله و محاسباتی)	۷ سوال

در مجموع طبق اطلاعیه وزارت بهداشت داوطلبان تمامی گروه‌های آزمایشی باید به ۳۰ سوال در این درس پاسخ دهند. زمانی که برای این ۳۰ سوال در نظر گرفته شده نیز برای همه گروه‌ها یکسان بوده و احتمالاً برابر با ۶۰ دقیقه است. با توجه به زمان اندکی که برای پاسخ دادن به حل سوالات این بخش دارید، سرعت عمل، در کنار دقت در یافتن پاسخ‌های صحیح کلید موفقیت شما خواهد بود.

کلیه منابع ارائه شده توسط مرکز نخبگان دارای شابک، فیبا و مجوز وزارت ارشاد می باشد و هرگونه برداشت و کپی برداری از مطالب پیگرد قانونی دارد

۰۲۱-۶۶۹۰۲۰۶۱-۶۶۹۰۲۰۳۸-۰۹۳۷۲۲۲۳۷۵۶

www.nokhbegaan.com

بخش اول:

درک مطلب

کلیه منابع ارائه شده توسط مرکز نخبگان دارای شایک، فیبا و مجوز وزارت ارشاد می باشد و هرگونه برداشت و کپی برداری از مطالب پیگرد قانونی دارد

۰۲۱-۶۶۹۰۲۰۶۱-۶۶۹۰۲۰۳۸-۰۹۳۷۲۲۲۳۷۵۶

www.nokhbegaan.com

بخش درک مطلب در آزمون استعداد تحصیلی بخش reading یا reading comprehension در آزمون‌های زبان انگلیسی است. در این بخش توانایی داوطلبان همانطور که از نام آن پیداست در درک مطلب متن مورد سنجش قرار می‌گیرد. البته در برخی سوالات ممکن است تیز به تحلیل و استنباط از متن نیز داشته باشید.

بخش درک مطلب به طور معمول جزو بخش‌های نسبتاً ساده آزمون استعداد تحصیلی است و می‌تواند تاثیر زیادی در کسب نمره شما داشته باشد زیرا برای پاسخگویی به سوالات این بخش نیاز به دانستن فرمول‌های پیچیده ندارید و تنها با فراگیری برخی مهارت‌ها تا حد زیادی قادر به پاسخگویی به سوالات آن خواهید بود.

آن بخش شامل متن‌هایی نسبتاً بلند حاوی چند پاراگراف (معمولاً سه الی شش پاراگراف) است که سوالاتی از آن مطرح شده است. از آنجا که مبنای بخش درک مطلب جست و جو (search) است و نه تحلیل متن تمامی سوالات مطرح شده باید با توجه به آنچه که در متن آورده شده است پاسخ داده شود و برای پاسخگویی به سوالات نیازی به اطلاعاتی فراتر از متن نیست. در واقع پاسخگویی به سوالات درک مطلب به دانش شما نیازی نیست و وابسته به مهارتی است که در اثر تمرین به دست خواهد آمد.

موضوع متن انتخابی معمولاً با توجه به گروه امتحانی تعیین می‌شود و غالباً متن نسبتاً تخصصی است. یعنی به عنوان مثال برای رشته‌های علوم پزشکی متنی تخصصی در رابطه با مباحث پزشکی مطرح خواهد شد.

همان طور که مشخص است طبق آخرین تغییرات ۲ متن در بخش درک مطلب مطرح شده و از هر یک از این متن‌ها ۴ سوال طرح می‌شود. بنابراین در مجموع بخش درک مطلب داری ۸ سوال است.

مهارت‌های پاسخ گویی به سوالات درک مطلب

سوالات درک مطلب به صورت های مختلفی مطرح می‌شوند که عبارتست از: موضوع یا عنوان مناسب متن، موضوع پاراگراف قبلی یا بعدی متن، سوالاتی از واقعیت‌ها و جزئیات مطرح شده در متن و... برای پاسخگویی به هر گروه از سوالات باید در ابتدا تشخیص دهید سوال از چه نوعی است، سپس با استفاده از مهارت‌های مختص پاسخگویی به هر گروه، به دنبال جواب باشید.

در ادامه ۹ مهارت برای پاسخگویی به این سوالات ارائه خواهد شد.

مهارت شماره ۱:

برای پاسخ دادن به سوالات بخش درک مطلب، ابتدا صورت سوالات را بدون خواندن گزینه‌ها بخوانید. این امر باعث می‌شود که در هنگام مرور متن بدانید که دنبال چه چیزی هستید و از جزئی شدن در همه قسمت‌های متن که

ممکن است غیر ضروری و بی اهمیت باشند، خودداری کنید. زمانی که شما ندانید در کجای متن، دنبال چه چیزی بگردید، علاوه بر سرگردانی، دچار کمبود وقت خواهید شد. ضمن اینکه برخی سوالات بخش درک مطلب، سوالاتی بسیار ساده هستند که تنها نیاز به متن خوانی دارند و در هنگام مرور متن، با در نظر داشتن صورت این سوالات، به راحتی می‌توانید پاسخ آنها را پیدا کنید.

بعد از این کار، متن را یک بار به صورت کامل و بدون مکث به منظور دست یافتن به ایده کلی و نکات مهم متن مرور کنید. نکته مهم این است که اگرچه متن را سریع می‌خوانید، اما بدان معنا نیست که بدون توجه به درک متن و به صورت سطحی آن را مرور می‌کنید. بلکه در هنگام خواندن متن سعی کنید موضوع اصلی متن، موضوع اصلی هر پاراگراف و نکات مهمی که با توجه به سوالات به ذهنتان می‌رسد را به خاطر بسپارید و اگر نمی‌توانید، به صورت خلاصه یادداشت کرده و یا زیر آنها خط بکشید. در عین حال توجه داشته باشید که در حال مرور متن به صورت سریع هستید و قرار نیست همه اجزای متن را مدنظر داشته باشید، بنابراین آن قدر خود را درگیر جزئیات نکنید که زمان خود را از دست بدهید. به سرعت و با دقت روی مفاهیم کلیدی متن تمرکز کنید.

نکته دیگر این است که همه متن را مطالعه کنید. برخی داوطلبان بخش ابتدایی متن را با دقت مطالعه می‌کنند و زمان زیادی صرف آن می‌کنند. اما اندکی بعد، به علت استرس‌های ناشی از پاسخ‌گویی به سوالات و فرصت کم، بخش‌های انتهایی متن را رها کرده و بدین صورت، بخشی از اطلاعات را که ممکن است پاسخ سوالات در آنها نهفته باشد، از دست می‌دهند و برای پیدا کردن پاسخ این سوالات، وقت بیشتری صرف خواهد کرد.

پس از مرور سریع متن، مجدداً به سراغ سوالات رفته و این بار با دقت و صرف وقت بیشتر، پاسخ هر سوال را از قسمتی از متن با آن است، که ممکن است در هنگام مرور سریع آن را یافته باشید، پیدا کنید.

مهارت شماره ۲:

چنانچه در یک سوال، یک گزینه شامل عباراتی باشد که با تغییراتی در جمله بندی، افعال، واژگان یا ... از متن به دست آمده باشد، معمولاً همان گزینه جواب صحیح سوال است.

در نقطه مقابل، چنانچه گزینه‌ای شامل عبارتی باشد که عیناً از متن نقل شده است، می‌توان گفت به احتمال زیاد آن گزینه جواب صحیح نیست.

مهارت شماره ۳:

در پاسخ دادن به سوالات بخش درک مطلب، ملاک صرفاً آن چیزی است که در خود متن آمده است. به خاطر داشته باشید که همه اطلاعات مورد نیاز جهت پاسخگویی به سوالات در متن آورده شده و شما جهت یافتن پاسخ‌ها، صرفاً به متن مراجعه کنید؛ به بیانی دیگر، در هنگام یافتن پاسخ سوالات این بخش، به اطلاعاتی خارج از

آن چه که در متن آمده، نیاز ندارید. پس پیش داروی نکنید و حتی اگر آن چه در متن سوال عنوان شده، در تناقض با اطلاعات و تجربیات شما است، ملاک آن چیزی است که در متن بیان شده است.

مهارت شماره ۴:

در پاسخ گویی به تست‌های بخش درک مطلب، چنان چه بین دو یا چند گزینه مردد شدید، همواره گزینه‌ای را ارجح بدانید که در متن با صراحت بیشتری بدان اشاره شده است، یعنی گزینه محکم‌تری در متن دارد.

مهارت شماره ۵:

ایده اصلی متن: این مهارت در رابطه با سوالاتی است که به دنبال "ایده اصلی متن" و یا همان "Main Idea" هستند.

سوالات این بخش چیزی شبیه به موارد ذیل است:

- بهترین عنوان برای متن کدام است؟
- مقصود اصلی متن چیست؟

برای پاسخ دادن به این سوالات، می‌توانید با استفاده از: ۱- دید کلی نسبت به متن و ۲- خواندن جمله اول متن، جواب صحیح را پیدا کنید.

عناوینی که همه پاراگراف‌ها را در بر می‌گیرند، نسبت به دیگر عناوین اولویت بیشتری دارند؛ به بیان دیگر، گزینه‌هایی که تنها به یکی از جزئیات متن یا بخشی از جزئیات متن پرداخته‌اند، به احتمال بسیار زیاد پاسخ صحیح نیستند. ضمناً به خاطر داشته باشید عنوان یا موضوع اصلی نباید آن قدر کلی باشد که موضوعاتی فراتر از متن را در برگیرد.

※هنگامی که در متن موضوعاتی پراکنده مطرح شده است که جمله اول متن شما را به نتیجه نمی‌رساند، دید کلی نسبت به متن را فراموش نکنید. حتماً موضوعات همه پاراگراف‌ها در راستای یک هدف مشترک و زیر یک عنوان واحد هستند.

مهارت شماره ۶:

واژگان غلوآمیز: برخی واژه‌ها ذاتاً غلو دارند، مانند (همیشه)، (هرگز)، (ابداً)، (شدیدا)، (فقط)، (حتماً)، (قطعا)، (دقیقا)، (.. ترین) و... اگر گزینه‌ای در سوال بود که شامل این واژگان می‌شد، شانس آن گزینه برای اینکه پاسخ صحیح باشد را پایین می‌آورد.

در نقطه مقابل، اگر گزینه‌ای باشد که شامل واژگان (بعضی)، (برخی)، (گاهی)، (احتمال دارد)، (ممکن است)، (شاید)، (انتظار می‌رود)، (حداقل) و... باشد، احتمال اینکه آن پاسخ صحیح باشد زیاد است. بنابراین هر قدر یک گزینه بیانی محتاطانه‌تر داشته باشد، احتمال اینکه پاسخ صحیح باشد، بیشتر است.

مثال:

کودکان اوتیسم هرگز ارتباط چشمی برقرار نمی‌کنند، کودکان اوتیسم نبوغ دارند، کودکان مبتلا به اوتیسم هرگز صحبت نمی‌کنند، کودکان اوتیسم قادر به نشان دادن محبت خود نیستند، اوتیسم یک بیماری روانی است، کودکان مبتلا به اوتیسم نمی‌توانند به دیگران لبخند بزنند، کودکان اوتیسم تماس جسمی محبت آمیز برقرار نمی‌کنند و... بسیاری از باورهای جامعه نسبت به این کودکان است. این در حالی است که این کودکان تحریکات حسی را به گونه‌ای متفاوت درک می‌کنند و همین موضوع موجب اشکال در ابراز محبت و برقراری ارتباط عاطفی در آنها می‌شود، اما به هر حال این کودکان می‌توانند محبت کنند. در صورتی که این کودکان را باور کنید قادر به داد و ستد عاطفی با آنها هستید.

در حقیقت به دلیل تنوع تظاهرات کلینیکی طیف تشخیص بیمار اوتیسم مشکل است، گاهی اوقات کودکان مبتلا به اوتیسم باهوش هستند ولی ۸۰ درصد از آنها درجاتی از عقب ماندگی ذهنی را نشان می‌دهند. در آزمایشات پاراکلینیکی کودکان مبتلا به اوتیسم باید عوامل قبل و بعد مورد بررسی قرار گیرد. تمام کودکان مبتلا به اوتیسم باید از نظر شنوایی مورد بررسی قرار گیرند.

در مورد علل پیدایش بیماری اوتیسم، تئوری‌های مختلفی وجود دارد و فاکتورهای متعددی را در بروز اوتیسم دخیل می‌دانند، از جمله عوامل ژنتیکی، تغییرات، ساختمان مغز، مواد حساسیت زا و آلرژن‌ها، آلودگی هوا و بسیاری از موارد دیگر. حتی قبلاً تصور می‌شد فاکتورهایی مثل وضعیت اقتصادی، اجتماعی، سبک زندگی و سطح تحصیلات والدین نقشی در بروز این اختلال ندارد، اما اینک نتایج تحقیقات در دانشگاه علوم پزشکی آمریکا نشان داد که احتمال ابتلا به اوتیسم در کودکانی که در نزدیکی بزرگراه‌ها متولد می‌شوند، به دلیل آلودگی بیشتر دوبرابر است. همچنین تحقیقات نشان داده است تماس مادر با آلودگی هوا در دوران بارداری و تماس کودک در سال‌های اول بعد از تولد با آلودگی هوا، باعث تاخیر رشد ذهنی کودک و افزایش احتمال بروز اوتیسم می‌شود. در نقطه مقابل در بسیاری از متون علمی پرهیز از برخی غذاها و مایعات، عاملی برای بهبود شرایط کودکان بیمار عنوان شده است. دوری از موادی مثل انواع مختلف رنگها، چسبها، لاک ناخن، اسپری مو، پورد رختشویی، هم توصیه شده است. پس می‌توان گفت علاوه بر فاکتورهای ژنتیکی، عوامل محیطی و تغذیه‌ای نیز در بروز و بهبود این اختلال ایفای نقش می‌کنند.

در صورت مشاهده هر گونه رفتار غیر طبیعی کودک در هر سنی، مراجعه به متخصص اولین قدمی است که والدین باید بردارند. روانپزشکان کودک و نوجوان و سپس روان شناسان و روانپزشکان راهنمایان بسیار خوبی خواهند بود. بسیاری از والدین، زمانی که تشخیص اوتیسم برای کودکشان مطرح می‌شود، برخورد مناسبی با این مسئله نمی‌کنند و در واقع دچار نوعی انکار می‌شوند و با مراجعه به متخصصان مختلف امیدوارند که تشخیص دیگری برای آنها مطرح کنند. گروهی دیگر تمام آرزوهایی که برای کودک خود داشتند را نقش بر آب می‌بینند و از هر گونه اقدامی ناامید می‌شوند، اما خوشبختانه امروزه بیش از هر زمان دیگری می‌توان به کودکان اوتیستیک کمک کرد. هر چه اقدامات زودتر انجام شوند، نتایج بهتر خواهند بود.

همچنین آموزش‌های ویژه، حمایت خانواده و در بعضی موارد درمان دارویی به بسیاری از کودکان مبتلا به اوتیسم در رسیدن به تجربه زندگی هر چه طبیعی‌تر کمک خواهد کرد. در حال حاضر امید زیادی به پیشرفت کودکانی است که درمان مناسب و موثری گرفته‌اند. حتی بسیاری از کودکانی که از نظر ذهنی عقب افتاده‌اند، در انجام کارهای مشخصی مثل پوشیدن لباس و مهارت‌هایی نظیر آشپزی و... قابلیت‌هایی را از خود نشان داده‌اند. گروهی دیگر مهارت‌های تحصیلی مانند خواندن، نوشتن محاسبات ساده را بدست خواهند آورد. بعضی دبیرستان را تمام می‌کنند و عده‌ای حتی به دانشگاه می‌روند. نکته مهم شروع هر چه سریع‌تر مداخلات درمانی است و اما نکته مهم‌تر اینکه هیچ گاه برای شروع درمان دیر نیست. امروزه تحقیقات علمی زیادی در مورد این اختلال انجام شده است که به نتایج بسیار عالی دست یافته‌اند.

سوال: کدامیک از موارد زیر را می‌توان از متن فوق استنباط نمود؟

- (۱) تشخیص عارضه اوتیسم به دلیل پیچیدگی افراد اوتیستیک، کاری بس دشوار است.
- (۲) چنان چه با کودکان اوتیستیک درست و منطقی رفتار شود، آن‌ها توانایی دادوستد عاطفی را خواهند داشت.
- (۳) ارتباط عاطفی با کودکان مبتلا به اوتیسم امری تقریباً غیر ممکن است چرا که آنها تحریکات حسی را به گونه‌ای دیگر درک می‌کنند.
- (۴) رابطه مستقیمی بین توانایی کودکان اوتیستیک در برقراری ارتباط چشمی و نبوغ آنها وجود دارد.

پاسخ گزینه ۲

رد گزینه ۱: در متن بیان شده (در حقیقت به دلیل تنوع تظاهرات کلینیکی طیف تشخیص بیمار اوتیستیک مشکل است). اما متن گزینه به دلیل واژه (بس دشوار) غلو است.

گزینه ۲: رینه پاراگراف اول متن است. در پاراگراف اول گفته شده که (در صورتی که این کودکان را باور کنید قادر به داد و ستد عاطفی با آنها هستید).

رد گزینه ۳: این گزینه نیز نسبت به متن غلو دارد.

رد گزینه ۴: این گزینه از متن قابل برداشت نیست.

مهارت شماره ۷:

تشخیص ادامه متن: در رابطه با سوالاتی مانند اینکه (نویسنده در ادامه متن به کدام موضوع خواهد پرداخت؟) و یا (احتمالاً موضوع پاراگراف بعدی متن چیست؟) و موارد مشابه، لازم است پاراگراف آخر متن موجود را با تاکید بر جمله آخر متن مطالعه کنید. زیرا معمولاً نویسنده تصویری از ادامه متن در این جمله ارائه می‌کند.

در رابطه با سوالاتی مانند این که (نویسنده در پاراگراف قبلی فوق به چه موضوعی پرداخته است؟) و موارد مشابه آن، لازم است پاراگراف متن موجود را با تاکید بر جمله اول متن مطالعه کنید.

مهارت شماره ۸:

پاسخگویی به سوالات ضمنی از متن: ممکن است پاسخ برخی از سوالات درک مطلب را به صورت مستقیم در متن پیدا نکنید و نیازمند استنباط از متن باشید. اما توجه داشته باشد که در این نوع سوالات نیز، هرگز به دانسته‌های خارج از متن نیازی ندارید، بلکه باید با تجزیه و تحلیل متن به پاسخ برسید. در این صورت تنها به صورت ظاهری متن اکتفا نکرده و سعی بر درک معنای آن داشته باشید، همچنین به معنای واژه‌ها حساس باشید.

مهارت شماره ۹:

رد گزینه‌های نادرست: به یاد داشته باشید که در بخش درک مطلب لازم است همه گزینه‌ها را بررسی کنید. حتی اگر گزینه‌ای را در همان ابتدا به عنوان گزینه صحیح تشخیص دادید، گزینه‌های دیگر را بررسی کنید و دلایل رد آنها را برای خودتان مشخص کنید. برای ارزیابی گزینه‌های بخش درک مطلب، چند مورد را به خاطر داشته باشید:

- هر یک از گزینه‌ها را حداقل دوبار بخوانید.
- در هنگام ارزیابی گزینه‌ها از نمادهای تیک، ضربدر (x)، و علامت سوال (?) استفاده کنید.
- از تیک در کنار گزینه‌ای استفاده کنید که از نظر شما احتمالاً گزینه صحیح است. توجه کنید که در صورتی که گزینه‌ای از نظر شما صحیح است، نباید عجله کنید. شاید گزینه دیگری نیز وجود داشته باشد که به نظر شما درست است.
- هنگامی که بین دو گزینه مردد شدید، گزینه‌ها را به صورت مجزا بررسی نکنید. به این صورت که به عنوان مثال اگر بین گزینه‌های ۱ و ۳ مردد هستید، نگوئید که «آیا گزینه ۱ درست است؟» و یا «آیا گزینه ۳ درست است»

است؟»، بلکه باید با مقایسه این گزینه‌ها به جواب برسید. بنابراین در رابطه با گزینه‌هایی که مردد هستید، به صورت تقابلی یا مقایسه‌ای رفتار کنید.

- از \times در کنار گزینه‌ای استفاده کنید که از نظر شما قطعاً نمی‌تواند جواب تست باشد بهتر است در هنگام پاسخگویی به سوالات، در ابتدا گزینه‌هایی که از نظر شما قطعاً نادرست است را حذف کرده و \times بزنید.
- از ؟ در کنار گزینه‌ای استفاده کنید که در مورد آن تردید دارید و لازم است بر روی آن تامل بیشتری داشته باشید.

چند نکته مهم

- اگر با رعایت مهارت‌هایی که پیش از این ذکر شد، به پاسخ رسیدید، جواب نهایی را عوض نکنید.
- به خاطر داشته باشید که پاسخ سوالات درک مطلب در آزمون استعداد تحصیلی، لزوماً به ترتیب در متن ظاهر نمی‌شوند.
- اگر پاسخگویی به یک سوال بیش از زمانی که برای آن در نظر گرفته اید، طول کشید و هم چنان مردد بودید، تردید نکنید و به جای صرف زمان بیشتر، آن را رها کنید. اما در کنار صورت سوال، علامتی قرار دهید تا اگر در انتهای آزمون وقت اضافه داشتید، بدانید که احتمالاً با بررسی مجدد کدام سوالات، می‌توانید تعداد پاسخ‌های صحیح خود را افزایش دهید. به خاطر داشته باشید که مدیریت زمان در بخش درک مطلب اهمیت زیادی دارد.

بخش دوم:

استدلال منطقی

کلیه منابع ارائه شده توسط مرکز نخبگان دارای شابک، فیبا و مجوز وزارت ارشاد می باشد و هرگونه برداشت و کپی برداری از مطالب پیگرد قانونی دارد

۰۳۸-۰۹۳۷۲۲۲۳۷۵۶-۰۶۶۹۰۲۰۶۱-۰۶۶۹۰۲۰۶۱-۰۲۱

www.nokhbegaan.com

کلیه منابع ارائه شده توسط مرکز نخبگان دارای شابک، فیبا و مجوز وزارت ارشاد می باشد و هرگونه برداشت و کپی برداری از مطالب پیگرد قانونی دارد

۰۲۱-۶۶۹۰۲۰۶۱-۶۶۹۰۲۰۳۸-۰۹۳۷۲۲۲۳۷۵۶

www.nokhbegaan.com

استدلال منطقی دارای موضوعات مختلفی است:

- ۱- تضعیف استدلال یا ادعا
- ۲- تقویت استدلال یا ادعا
- ۳- نتیجه گیری
- ۴- مفروضه (فرضیه پنهان)
- ۵- رابطه علت و معلولی / رابطه همبستگی
- ۶- گزاره‌های هم ارز
- ۷- جبر گزاره‌ها
- ۸- استدلال استقرایی
- ۹- تشخیص ادامه متن
- ۱۰- استدلال مشابه

انواع سوالات استدلال منطقی به همین موارد ختم نمی‌شود، اما موارد نام برده شده معمولاً در آزمون دکتری مورد سوال هستند. پراکندگی این سوالات در آزمون دکتری منطبق خاصی ندارد، اما به لحاظ آماری تعداد سوالات مفروضه بیشتر بوده است. در ادامه به توضیح انواع سوالات استدلال منطقی پرداخته شده و با ذکر مثال، شیوه پاسخگویی به آنها توضیح داده شده است.

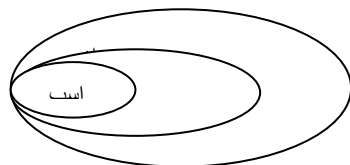
۱- استدلال استقرایی

در ابتدا خالی از لطف نیست که به معرفی استدلال استنتاجی (قیاسی) پرداخته شود تا تفاوت آن با استدلال استقرایی برای شما روشن شود.

استدلال استنتاجی روش نتیجه‌گیری با استفاده از حقایقی است که درستی آنها را از قبل پذیرفته‌ایم، در واقع با استفاده از احکام و قواعدی که قبلاً درستی آنها به اثبات رسیده است حکم جدید را ثابت می‌کنیم. بنابراین نتیجه این نوع استدلال همواره درست است. در استدلال استنتاجی از کل به جزء می‌رسیم.

مثال:

- همه پستانداران، حیوان هستند.
 - اسب پستاندار است.
- بنابراین: اسب حیوان است.

پیش فرض نخست بیان می‌کند که همه موجودات قرار گرفته زیر نام و عنوان «پستاندار»، «حیوان» هستند. عبارت دوم بیان می‌کند که «اسب» هم زیر عنوان «پستاندار» قرار دارد. در نتیجه اسب باید حیوان باشد.

استدلال استقرایی که اصطلاحاً با عنوان نتیجه‌گیری از جزء به کل نیز از آن یاد می‌شود، بر پایه تعمیم مشاهدات یا رخدادهای یک جزء به کل است. این روش نتیجه‌گیری نمی‌تواند به درو از اشتباه باشد، زیرا لزوماً کل مجموعه با جزئی از آن همخوان وی کسان نیست. به خاطر داشته باشید که در علم منطق، استدلال استقرایی پذیرفته نیست. سوالات استدلال استقرایی عموماً در آزمون دکتری به صورت وجود خطایی در استدلال صورت سوال مطرح می‌شوند.

۲- تضعیف استدلال یا ادعا

تضعیف یک استدلال به معنای زیر سوال بردن و خدشه دار کردن و تضعیف نتیجه آن است. متن سوالات تضعیف استدلال دارای ۲ تا ۴ گزاره هستند. بنابراین در ابتدا باید تشخیص دهیم نتیجه استدلال چیست و سپس مقدمات آن را بیابیم. از آن جا که نتیجه به مقدمات وابسته است، برای زیر سوال بردن نتیجه، باید مقدمات را زیر سوال ببریم.

سوالات این نوع استدلال منطقی به دو شکل ذیل مطرح می‌شود:

۱- کدام گزینه در صورت صحت، استدلال یا ادعای فوق را بیشتر تضعیف می‌کند؟ (= کدام گزینه، استدلال مطرح شده در صورت سوال را تضعیف نمی‌کند؟)

۲- کدام گزینه در صورت صحت، استدلال یا ادعای فوق را کمتر تضعیف می‌کند؟ (= کدام گزینه، استدلال مطرح شده در صورت سوال را تضعیف نمی‌کند؟)

همان طور که در بالا اشاره شد، «بیشتر تضعیف می‌کند» برابر با «تضعیف می‌کند» است. در واقع در این نوع سوالات، این گونه نیست که همه گزینه‌ها استدلال صورت سوال را در درجات مختلف تضعیف کنند و پاسخ صحیح بیشتر از همه تضعیف کند! بلکه معمولاً بقیه گزینه‌ها اصلاً استدلال صورت سوال را تضعیف نمی‌کنند و تنها پاسخ صحیح است که به تضعیف می‌پردازد.

در مورع نوع دوم این سوالات نیز همین موضوع برقرار است. یعنی «کمتر تضعیف می‌کند» برابر با «تضعیف نمی‌کند» است. در این سوالات معمولاً فقط یک گزینه صورت سوال را تضعیف نمی‌کند و بقیه تضعیف می‌کنند.

علت به کار بردن واژه‌های «بیشتر» و «کمتر» در این سوالات چیست؟ در حقیقت این واژه‌ها نوعی احتیاط را در صورت سوال لحاظ می‌کنند؛ نوعی محافظه کاری تا گزینه صحیح از دید طراحان سوال بهتر توجیه شود.

- توجه: در سوالات استدلال منطقی، سعی کنید متن سوال را ساده کنید. اگر بتوانید صورت سوال را به زبان خودتان بیان کنید، حل سوال برایتان آسان می‌شود. بدین منظور میتوانید از روش‌های زیر استفاده کنید:
 - ۱- مساله را مدل سازی کنید: در بسیاری از سوالات، رسم شکل، خلاصه کردن اطلاعات در قالب جدول و ... میتواند در ایجاد طراحی ملموس تر از سوال بسیار موثر باشد.
 - ۲- خلاصه نویسی کنید: این گونه فکر کردن، در حل سوالات استدلال منطقی کمک زیادی می‌کند.

مثال:

ناراحتی های روانی در بین اطفال نتیجه استرس های وارده به کودک در حین تولد است. این موضوع در اثر کشف همبستگی مثبت بین زمان لازم برای زایمان مادر و زمانی که کودک در ماه اول صرف گریه کردن می‌کند، مورد قبول قرار گرفته است.

کدام یک از جملات زیر اگر صحیح فرض شوند، به استدلال فوق کمتر صدمه می‌زند؟

- ۱- هیچ رابطه ای بین مدت زمانی که کودک گریه می‌کند و ناراحتی‌های روانی به دست نیامده است.
- ۲- زمان تقریبی لازم برای زایمان را پزشکان یا ماماهايي که کودک را به دنیا می‌آورند، مشخص می‌کنند.
- ۳- رفتارهایی که نشانه ناراحتی‌های روانی است، تنها پس از سه ماهگی در کودکان ظاهر می‌شوند.
- ۴- یک زایمان باشتاب، بیشتر برای کودک استرس ایجاد می‌کند، تا یک زایمان ملایم و در زمان طولانی‌تر.

پاسخ گزینه ۲

نکته مهم: داوطلبین محترم توجه فرمایید که با تهیه این جزوات دیگر نیاز به خرید هیچ گونه کتاب مرجع دیگری نخواهید داشت. برای اطلاع از نحوه دریافت جزوات کامل با شماره های زیر تماس حاصل فرمایید.

۰۲۱-۶۶۹۰۲۰۶۱-۶۶۹۰۲۰۳۸-۰۹۳۷۲۲۲۳۷۵۶

خرید اینترنتی:

Shop.nokhbegaan.ir